

SABERS BÀSICS

DEPARTAMENT DE DIBUIX

CURS: 2023 – 2024

NIVELLS EDUCATIUS:

1r ESO

3r ESO

2n ESO

4t ESO

1r BAT

2n BAT

1r CFGM

2n CFGM

IES VALL D'ALBA

La Vall d'Alba, 16 d'octubre de 2023

Els membres del Departament

LAIA CAMPOS GONZÁLEZ

SALVADOR MATEU I MATEU - Cap de Departament

ISABEL FERNÁNDEZ DEL MORAL MARTÍNEZ

ÍNDEX

1. LABORATORI DE CREACIÓ AUDIOVISUAL.....	3
2. EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL.....	4
3. EXPRESSIÓ PLÀSTICA.....	7
4. DIBUIX TÈCNIC I i DIBUIX TÈCNIC II.....	10
5. DIBUIX ARTÍSTIC I i DIBUIX ARTÍSTIC II.....	13

1. LABORATORI DE CREACIÓ AUDIOVISUAL

Els sabers bàsics de Laboratori de Creació Audiovisual de 1^r d'ESO s'agrupen en els següents blocs:

El “**Bloc 1. Fonaments del llenguatge audiovisual**” tracta la imatge fixe i en moviment i el llenguatge audiovisual bàsic.

El “**Bloc 2. Producció audiovisual**” tracta la planificació, preproducció, producció, postproducció i difusió.

Bloc 1. Fonaments del llenguatge audiovisual	CE1, CE2, CE4
<p>Subbloc 1.1. Imatge fixe i imatge en moviment</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els elements de la comunicació visual. La imatge en el món actual: funcions. Canals de difusió de continguts audiovisuals. Xarxes socials: imatge i identitat. Publicitat. - Els orígens de la fotografia. Fotografia analògica i fotografia digital. Gèneres fotogràfics. La fotografia en les manifestacions artístiques contemporànies: procés i producte. Fotomuntatge. Elements d'anàlisi de referents fotogràfics des d'una perspectiva inclusiva. - Fonaments històrics de les tecnologies del cinema i de les arts audiovisuals. Gèneres cinematogràfics: evolució i característiques. L'audiovisual en les manifestacions artístiques contemporànies: videoart, videoinstal·lació, stop motion i cinema d'animació. - Propostes interdisciplinàries: música, imatge, moviment. - Perspectiva de gènere i multicultural en la producció audiovisual. <p>Subbloc 1.2. Llenguatge audiovisual bàsic</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elements formals de la imatge: codis temporals, espacials i sonors. Llum, color, planificació, enquadrament, composició, temps, so i text. - Formats audiovisuals - Patrimoni audiovisual valencià i patrimoni audiovisual universal. 	

Bloc 2. Producció audiovisual	CE2, CE3, CE4
<p>Subbloc 2.1. Planificació</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fases del projecte audiovisual: preproducció, enregistrament/captura d'imatges, postproducció. - Estratègies de pensament creatiu per a idear projectes. - Distribució inclusiva de rols en la producció audiovisual. - Pautes d'atenció, escolta activa i responsabilitat. <p>Subbloc 2.2. Preproducció, producció i postproducció</p> <ul style="list-style-type: none"> - El guió literari: idea, argument, escaleta. Narrativa audiovisual. Personatges, diàlegs, seqüència, conflicte. - El guió tècnic: pla, escena i seqüència. - Guió gràfic. Storyboard. - Posada en escena. L'espai: localitzacions i escenografia. - Mitjans tècnics per a la realització: elements d'enregistrament d'imatge i so, il·luminació i eines digitals per al disseny i la manipulació d'imatges. Muntatge audiovisual. - Valoració i avaluació de processos i resultats. <p>Subbloc 2.3. Difusió</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recursos digitals aplicats a la difusió de projectes audiovisuals. - El disseny d'elements gràfics comunicatius. Principis de composició i teoria del color. Ús de la tipografia i el text com a base d'informació i element compositiu. - Teaser i vídeo promocional. - Normativa vigent en relació amb les llicències d'ús. - Àmbits d'aplicació i perfils professionals del sector audiovisual. 	

2. EDUCACIÓ PLÀSTICA, VISUAL I AUDIOVISUAL

Els sabers bàsics estan formulats com els continguts mínims que l'alumnat ha de consolidar en finalitzar l'etapa. Com la matèria d'Educació plàstica Visual i Audiovisual serà present en dos cursos, s'ha reflectit de manera orientativa la gradació entre aquests, realitzant una proposta dels sabers que, amb una consecució lògica, s'aconsella introduir en el primer curs per a assegurar l'adquisició del conjunt de sabers en concloure l'etapa.

Els sabers bàsics de 2ⁿd'ESO i 3^r d'ESO d'Educació plàstica, visual i audiovisual s'agrupen en els següents blocs:

El “**Bloc 1. Percepció i anàlisi**” tracta l'exploració i interpretació de l'entorn així com l'alfabetització visual i audiovisual.

El “**Bloc 2. Experimentació i creació**” inclou l'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual, àmbits d'aplicació; l'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball.

Bloc 1. Percepció i anàlisi	CE1, CE2, CE4	2ⁿ ESO	3^r ESO
B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn			
G1. Patrimoni artístic i cultura visual contemporània			
- Manifestacions culturals i artístiques al llarg de la història, pertanyents al patrimoni i a la cultura visual i audiovisual en entorns físics i virtuals.		X	X
- Patrimoni cultural tangible. Moble: pintura, escultura, artesanía, material audiovisual. Inmoble: monuments artístics, llocs històrics, conjunts arquitectònics.		X	X
- Patrimoni cultural intangible. Formes d'expressió: manifestacions plàstiques i visuals.		X	X
- Elements del llenguatge visual i audiovisual en les manifestacions culturals i artístiques		X	X
- Els elements del llenguatge visual en manifestacions culturals i artístiques de diferents èpoques i estils.		X	X
- Els elements del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment.		X	X
- Aspectes semiològics i contextuals de les manifestacions artístiques.			X
- Contemporaneïtat artística:		X	X
- Característiques i qualitats expressives i comunicatives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.		X	X
- La creació artística com a procés d'investigació: connexió amb altres àrees de coneixement.			X
G2. Actituds			
- Atenció i respecte en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.		X	X
- Participació i sentit crític en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals.			X
G3. Entorns digitals			
- Entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) referents a les arts visuals i audiovisuals. Normativa vigent en relació a la protecció de dades, autoria i llicències d'ús.		X	X
G4. Utilització de la terminologia específica per a l'expressió de l'experiència			

d'apreciació		
- Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques, i la seua descripció formal. Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.	X	X
-Per a l'anàlisi i argumentació d'opinions sobre propostes artístiques visuals i audiovisuals.		X

B1.2. Alfabetització visual i audiovisual	CE1, CE2	2ⁿ ESO	3^r ESO
G1. Percepció visual			
-Organització del camp visual. Lleis de la percepció visual: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.	X		X
-Aspectes que intervenen en el procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.	X		X
G2. Comunicació visual i audiovisual			
-El procés comunicatiu: emissor, receptor, missatge, codi, canal, referent i context. El missatge visual i audiovisual.	X		X
-Funcions i intencionalitats de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva.	X		X
-Lectura, anàlisi i interpretació d'imatges fixes i en moviment. Aspectes formals i conceptuals. Valor denotatiu i connotatiu.	X		X
-La imatge en el món actual: estereotips, prejudicis i convencionalismes.	X		X
-La imatge en el món actual: realitat i ficció. La veracitat del missatge. Xarxes socials.			X
G3. Elements configuradors del llenguatge visual i audiovisual			
-Elements morfològics: punt, línia, pla, forma, color i textura.	X		X
-Elements dinàmics: ritme, tensió, moviment. Interacció del llenguatge visual amb altres llenguatges.			X
-Elements escalars: format, dimensió, proporció i escala. Relació entre realitat i representació.			X
-Sintaxi de la imatge. Esquemes compositius.			X
-Elements visuals i sons del llenguatge audiovisual. Elements sintàctics.	X		
-Elements semàntics del llenguatge audiovisual.			X

Bloc 2. Experimentació i creació.		2ⁿ ESO	3^r ESO
B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació			
	CE1, CE3, CE4		
G1. Expressió gràficoplàstica			
-Tècniques seques i humides. Tècniques mixtes i experimentals. Materials, suports i procediments. Formats bidimensionals i tridimensionals.	X		X
-Qualitats emotives i expressives dels mitjans gràficoplàstics. Possibilitats comunicatives.	X		X
-Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Pintura, dibuix, escultura, il·lustració, còmic, arts decoratives, publicitat. Pràctiques artístiques contemporànies i produccions multidisciplinàries.	X		X
G2. Dibuix geomètric			
-Geometria plana: traçats geomètrics bàsics. Instruments de dibuix tècnic.	X		X
-Introducció als sistemes de representació: sistema dièdric, axonomètric i perspectiva cònica.			X
-Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Disseny i arquitectura.	X		X
G3. Creació audiovisual			
-Producció audiovisual. Preproducció, producció i postproducció.			X

-Àmbits d'aplicació i perfils professionals. Fotografia i cinema. Videocreació i formats multidisciplinaris.	X	X
G4. Terminologia específica de l'àrea		
-Vocabulari relatiu a processos d'experimentació, creació, difusió i avaluació de produccions creatives.	X	X
G5. Aplicacions digitals		
-Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a l'expressió gràficoplàstica.	X	X
-Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats al dibuix geomètric.		X
-Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats a la creació audiovisual.		X

B2.2. L'experiència artística individual i col·lectiva: processos de treball CE3, CE4, CE5	2º ESO	3º ESO
G1. Les fases del procés creatiu		
-Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.	X	X
-Investigació: cerca i anàlisi de referents.		X
-Creació: disseny i producció de la proposta. Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.	X	X
-Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.		X
-Documentació gràfica de processos. Portafolis d'evidències del procés creatiu. Estratègies de pensament visual.	X	X
G2. Actituds		
-Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.	X	X
-Respecte per la diversitat d'idees i produccions. Utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.	X	X
-Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.	X	X
-Consens, respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu.	X	X
-Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.	X	X
-Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat i gestió de residus.	X	X

3. EXPRESSIÓ PLÀSTICA

Els sabers bàsics de la matèria Expressió Artística, necessaris per a adquirir les diferents competències específiques, s'estructuren a partir de tres blocs de continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals.

Els sabers bàsics de 4t d'ESO d'Expressió artística s'agrupen en els següents blocs:

El "**Bloc 1. Anàlisi**" s'articula entorn de les tres dimensions d'anàlisi de les manifestacions artístiques que permeten aprofundir en la relació entre forma i contingut, i fer conscients processos de creació que d'una altra manera no podrien evidenciar-se: la dimensió estètica, la dimensió ètica i la dimensió comunicativa. La dimensió estètica (subbloc 1.1) recull els continguts necessaris per a desenvolupar la sensibilitat i la capacitat de l'alumnat per a relacionar-se amb si mateix i amb el món. Es concreta en els elements formals que conformen el codi del llenguatge plàstic, visual i audiovisual, així com aspectes relacionats amb estils i corrents artístics sorgits a partir del segle XX i la cultura visual i audiovisual contemporània. La dimensió ètica (subbloc 1.2) agrupa els sabers que requereix l'adquisició de principis i valors d'acord amb els reptes i els desafiaments del món contemporani, la importància del respecte a la diversitat cultural i al dret a la participació en la vida cultural. Finalment, la dimensió comunicativa (subbloc 1.3) reuneix els coneixements relatius a la intencionalitat i les funcions dels diferents llenguatges artístics i a la lectura crítica d'imatges, així com als diferents àmbits d'aplicació de les arts.

El "**Bloc 2. Representació**" té un caràcter eminentment pràctic i s'estructura entorn de tres subblocs relatius als elements indispensables per al desenvolupament de produccions creatives que preveuen tant producte final com procés creatiu, i tant aspectes formals com aspectes conceptuals. Les tècniques i els procediments de creació artística (subbloc 2.1) es refereixen tant a l'àmbit de la creació gràficoplàstica com a la creació audiovisual, als llenguatges de la contemporaneïtat artística i a les aplicacions digitals. Els processos de treball (subbloc 2.2) preveuen la planificació i l'organització del procés creatiu per fases i a través de diferents estratègies metodològiques. Finalment, els eixos temàtics (subbloc 2.3) ofereixen a l'alumnat la capacitat per a relacionar les seues pròpies creacions amb els reptes del segle XXI, així com entendre i integrar la transversalitat i la dimensió social de les arts.

El “**Bloc 3. Comunicació i difusió**” presenta els mitjans gràfics, així com visuals i audiovisuals a través dels quals es pot compartir el producte creatiu (subbloc 3.1). D'altra banda, inclou les estratègies comunicatives (subbloc 3.2) que integren la terminologia específica de l'àrea i proporcionarà a l'alumnat recursos per a argumentar i justificar les seues idees entorn de les manifestacions artístiques, tant pròpies com alienes. Finalment, Espais culturals i artístics (subbloc 3.3), es refereix a la identificació d'aquests diferents espais i a les connexions que cal establir amb l'entorn i amb les possibilitats que aquest ofereix. Es recull així mateix el dret a la participació en la vida cultural i la idea de democratització cultural.

Bloc 1. Percepció i anàlisi	CE1, CE2, CE5
SB.1.1. Dimensió estètica	
<ul style="list-style-type: none"> -Elements formals: llenguatge visual i audiovisual. Elements morfològics (punt, línia, pla, color, textura, llum), dinàmics (moviment, ritme, tensió) i escalars (dimensió, format, escala i proporció). -Estils i corrents artístics a partir del segle XX. Avantguardes artístiques. Propostes interdisciplinàries. -Cultura visual i audiovisual contemporània. La imatge en el món contemporani. Publicitat i contrapublicitat. Disseny disruptiu. Fotografia i identitat. 	
SB 1.2. Dimensió ètica	
<ul style="list-style-type: none"> -Elements ètics en la representació. Perspectiva de gènere, multiculturalitat, sostenibilitat, diversitat estètica. -Respecte cap a la diversitat cultural. -Els reptes del segle XXI i la seua presència en l'art. -Dret a la participació en la vida cultural. 	
SB 1.3. Dimensió comunicativa	
<ul style="list-style-type: none"> -Elements comunicatius i expressius de la imatge. La comunicació visual. -Finalitat i intencionalitat de les imatges. Funció de les imatges: expressiva, estètica, exhortativa, etc. -Lectura crítica de les imatges. Veritat i postveritat. -Àmbits d'aplicació. Professions i estudis vinculats a la producció cultural i artística. Publicitat. Disseny gràfic, de producte, de moda, d'interiors i escenografia. -Llenguatges artístics. Interaccions entre disciplines. -La dimensió social de l'art. 	

Bloc 2. Representació	CE1, CE3
SB 2.1. Tècniques i materials de creació artística	
<ul style="list-style-type: none"> -Tècniques i procediments de representació artística. Tècniques gràficoplàstiques. Mitjans visuals i audiovisuals. Animació. Videoart. Aplicacions digitals. Llenguatges de creació contemporània. Pràctiques artístiques multidisciplinàries. El gest i l'instrument. -Materials de creació artística. Sostenibilitat. Qualitats i possibilitats comunicatives. Possibilitats del context. Relació entre material i significat. L'art del reciclatge. Prevenció i gestió responsable de residus. 	
SB 2.2. Processos de treball	
<ul style="list-style-type: none"> -Estratègies i processos de pensament creatiu i divergent. -Organització del procés creatiu. -Criteris de planificació de projectes. Fases de treball i estratègies metodològiques. Estratègies de gestió del treball en equip. 	

Bloc 3. Comunicació i difusió	CE4
SB 3.1. Mitjans gràfics, digitals i audiovisuals	
<ul style="list-style-type: none"> -Mitjans i canals de registre i difusió digitals. Normativa d'ús vigent. Drets d'autoria. -Relatoria gràfica. Mètodes de registre, difusió i avaluació gràfics i audiovisuals. 	
SB 3.2. Estratègies comunicatives	
<ul style="list-style-type: none"> -Terminologia específica de l'àrea. -Estratègies per a l'argumentació i la justificació de criteris. -Assertivitat, capacitat d'escolta i llenguatge inclusiu. 	
SB 3.3. Espais culturals i artístics	
<ul style="list-style-type: none"> -Museus i centres de producció cultural i artística. -Teatres, cinemes i auditoris. -Espais no convencionals. -Plataformes digitals. 	

4. DIBUIX TÈCNIC I i DIBUIX TÈCNIC II

Els sabers bàsics de Dibuix Tècnic I 1^r de Batxillerat i Dibuix Tècnic II de 2ⁿ de Batxillerat s'agrupen en els següents blocs:

En el bloc “**Geometria mètrica**” es presenten els sabers relacionats amb la resolució de problemes sobre el pla, des d'una perspectiva històrica i en els diferents contextos en els quals està present: arquitectura, enginyeria i arts plàstiques. També es planteja la relació del dibuix tècnic i les matemàtiques i l'ús de la terminologia pròpia d'aquest àmbit disciplinari.

En el bloc “**Geometria projectiva i normalització. Sistemes AD**” es recullen els sabers necessaris per a representar gràficament la realitat espacial, expressar amb precisió les solucions a un problema constructiu o interpretar-les per a la seua execució. Així, s'hi inclouen els diferents sistemes de representació, les normes UNO i ISO, i els sistemes CAD.

Bloc 1. Geometria mètrica	1r	2n
B.1.1. Desenvolupament històric del dibuix tècnic CE1, CE2, CE3, CE5		
G1. Breu recorregut històric		
-Tales, Pitàgors, Euclides, Hipàtia d'Alexandria.	X	
-La geometria en l'arquitectura i l'enginyeria des de la Revolució Industrial. Els avanços en el desenvolupament tecnològic i en les tècniques digitals aplicades a la construcció de noves formes.		X
-Camps d'acció i aplicacions: dibuix arquitectònic mecànic, elèctric i electrònic, geològic, urbanístic, etc.	X	X
G2. Elements del dibuix tècnic en les formes de l'arquitectura, l'enginyeria i altres àmbits artístics		
-Elements geomètrics en conjunts arquitectònics de diferents èpoques i estils.	X	
-Geometria en les arts plàstiques	X	
-Formes geomètriques en peces industrials	X	X
G3. Instrumental de dibuix tècnic. Terminologia		
-Instrumental tradicional. Principals eines i usos.	X	
-Programari de disseny assistit per ordinador. Comparativa amb eines tradicionals.		X
-Terminologia específica de la matèria.	X	X
G4. Actituds		
-Respecte i interès per referents arquitectònics històrics i altres obres plàstiques.	X	X
-Identificació de construccions de dibuix tècnic en peces industrials.		X
B.1.2. Construccions geomètriques CE1, CE2, CE5		
G1. Llocs geomètrics		
-Operacions bàsiques amb segments i angles.	X	
-Arc capaç. Aplicacions dels llocs geomètrics a les construccions fonamentals.	X	X
-Potència d'un punt respecte a una circumferència. Eix radical i centre radical.		X
G2. Transformacions geomètriques		
-Isomètriques i isogonals: translació, gir, simetria i homotècia.	X	

-Projectives: homologia i afinitat. Inversió		X
G3. Polígons		
-Triangles, quadrilàters i polígons regulars. Propietats i mètodes de construcció.	X	X
-Equivalència entre polígons.		X
G4. Tangències i corbes		
-Tangències bàsiques. Traçat amb eines digitals i sense.	X	X
-Tangències mitjançant potència i inversió.		X
-Corbes tècniques. Ovals i ovoides. Espirals.	X	
-Corbes còniques: el·lipse, hipèrbola i paràbola. Rectes tangents. Traçat amb eines digitals i sense.		X
G5. Actituds		
-Rigor en els raonaments i precisió, claredat i netedat en les execucions.	X	X
-Resolució de tangències i corbes amb programari digital.	X	X

Bloc 2. Geometria projectiva i normalització. Sistemes CAD	1r	2n
B.2.1. Sistemes de representació CE1, CE2, CE3, CE5		
G1. Sistema dièdric		
-Punt, recta i pla. Tipologia. Alfabet i pertinences.	X	X
-Interseccions. Paral·lelisme, perpendicularitat i distàncies.	X	X
-Abatiments, girs i canvis de pla. Vertaderes magnituds. Figures contingudes en plans.		X
-Poliedres: tetraedre, hexaedre i octaedre.		X
-Superfícies radiades: piràmides i prismes. Seccions planes.		X
-Cossos de revolució rectes: cons i cilindres.		X
G2. Sistema axonomètric ortogonal i oblic		
-Perspectives isomètrica i cavallera. Eixos i coeficients de reducció.	X	X
-Elements bàsics: punt, recta i pla.	X	
-Representació de figures i sòlids senzills.	X	
-Representació de sòlids amb corbes.		X
G3. Sistema acotat		
-Fonaments i elements bàsics.	X	
-Resolució de problemes de cobertes senzilles. Representació de perfils o seccions de terreny a partir de les seues corbes de nivell		X
G4. Sistema cònic		
-Fonaments i elements del sistema. Perspectiva frontal i obliqua. Representació de figures planes.	X	
-Representació de sòlids i formes tridimensionals a partir de les seues vistes dièdriques.		X
G5. Aplicacions digitals		
-Ús de les TIC i experimentació en entorns virtuals d'aprenentatge aplicats als sistemes de representació.	X	X
-Representacions físiques i virtuals de poliedres platònics.		X
B.2.2. Normalització i documentació gràfica de projectes CE2, CE3, CE4, CE5		
G1. Normalització		
-Escala gràfica. Construcció i ús.	X	X
-Concepte de normalització. Les normes fonamentals UNO i ISO. Aplicacions de la normalització: simbologia industrial i arquitectònica.	X	X
-Elecció de vistes necessàries. Línies normalitzades. Acotació.	X	X
-Representació de cossos i peces industrials senzilles.	X	
-Croquis i plànols de taller. Talls, seccions i ruptures.		X

G2. Projectes de col·laboració		
-Disseny, ecologia i sostenibilitat.	X	
-Elaboració de la documentació gràfica d'un projecte d'enginyeria o arquitectònic senzill.		X
-Plans de muntatge senzills. Elaboració i interpretació		X
G3. Sistemes CAD		
-Aplicacions vectorials 2D-3D. Eines i taulers bàsics.	X	
-Fonaments de disseny de peces en tres dimensions.	X	
-Modelatge de caixa. Operacions bàsiques amb primitives.		X
-Aplicacions de treball en grup per a conformar peces complexes a partir d'altres més senzilles.		X
G4. Actituds		
-Respecte i empatia amb les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu.	X	X
-Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.	X	X
-Cura d'espais i materials de treball. Sostenibilitat.	X	X

5. DIBUIX ARTÍSTIC I I DIBUIX ARTÍSTIC II

Els continguts de 1^r de Batxillerat de Dibuix Artístic I s'agrupen en els següents blocs:

En el bloc 1 “**Concepte i història del dibuix**”, es proposa un acostament al dibuix com a mitjà d'expressió, que ha tingut un paper fonamental en la història de l'art, la generació del patrimoni cultural, i que està íntimament lligat a diversos àmbits disciplinars com és l'estudi i representació de l'entorn natural o construït, o de la figura humana.

En el bloc 2 “**L'expressió gràfica i els seus recursos elementals**”, es facilita a l'alumnat una formació preparatòria sobre els elements propis de l'expressió gràfica i el seu llenguatge, a través de les seues qualitats comunicatives, i es pretén fomentar l'ús de les mateixes com a mitjà d'expressió. En el primer curs d'una manera més pràctica, i en el segon curs amb intencions comunicatives, aprofundint en els continguts del primer curs i dotant a les obres d'identitat personal amb finalitats expressives.

En el bloc 3 “**La percepció visual**”, s'estableixen les relacions del dibuix amb els mecanismes de percepció de la realitat, fonamental per a observar amb atenció, i poder així, recrear idees i entendre el món amb una visió global. En el primer curs es treballa sobre les nocions bàsiques a partir del perfil d'eixida de l'alumnat en EPVA de 3r d'ESO, i en el segon curs s'aprofundeix en la percepció visual lligada a altres blocs, com per exemple el del color, la composició, o la retentiva visual.

En el bloc 4 “**Composició i ordenació de l'espai**”, s'al·ludeix als principis bàsics per a la generació d'obres artístiques, des de la perspectiva del dibuix. S'integra a més el dibuix com a mètode de treball, d'anàlisi i de síntesi de la realitat. En aquest bloc també es relaciona el dibuix amb altres disciplines, especialment en el segon curs, com és la fotografia.

El bloc 5 “**El volum: La llum, el clarobscur i la perspectiva**” s'aproxima a l'alumnat a l'observació, anàlisi i representació de l'espai tridimensional, relacionant-lo tant amb obres d'art, com amb l'espai construït, la naturalesa, el paisatgisme o l'arquitectura.

El bloc 6 “**Materials i tècniques d'expressió artística**”, proporciona a l'alumnat els coneixements sobre els elements amb els quals començar a treballar, la seua compatibilitat, els seus usos tradicionals i contemporanis, inclosos els mitjans digitals. En aquest bloc és fonamental, a més, la vinculació amb alguns dels desafiaments del

segle XXI, com són la gestió dels residus, l'impacte mediambiental dels materials que es fan servir, el consum responsable.

El bloc 7, “**Projectes gràfics individuals i col·laboratius**”, engloba aquells coneixements, destreses i actituds necessàries per a posar en pràctica els sabers d'altres blocs aplicats a la generació de projectes artístics de diferent índole, inclosos els treballs interdisciplinaris. En aquest bloc s'integra a més la importància del dibuix com a base d'un mètode de treball ordenat, especialment per a les disciplines artístiques, la integració de les referències culturals com a argument en la creació artística, i la planificació de les fases d'un projecte.

Bloc 1. Concepte i història del dibuix	CE1, CE2, CE6	1r	2n
-El dibuix com a procés interactiu d'observació, reflexió, imaginació, representació i comunicació.		X	X
-El dibuix en l'art: des de l'Antiguitat fins al Romanticisme. Obres més representatives de diferents creadors i creadores. Referents de dones artistes.		X	
-El dibuix en l'art dels segles XIX i XX. Obres més representatives de diferents creadors i creadores. Referents de dones artistes.			X
-El dibuix com a part de múltiples processos artístics. Àmbits disciplinars: disseny, arquitectura, ciència i literatura.		X	X
-El dibuix del cos humà. Nocions bàsiques d'anatomia humana.		X	X
-El dibuix en la geometria i naturalesa.			X
-Representació de l'ésser humà al llarg de la història. Cànon i proporció. Els estereotips de bellesa en diferents èpoques.			X
-Nocions bàsiques d'anatomia artística: anotacions al natural, escorç i retrat.			X
-Superació d'estereotips i respecte a la diversitat de l'ésser humà en totes les seues manifestacions.			X
-Identitat cultural. Patrimoni local i global.			X
-Representació objectiva i subjectiva: Art figuratiu i art abstracte.			X
-La Bauhaus i el disseny.			X
Bloc 2. L'expressió gràfica i els seus recursos elementals	CE1, CE2, CE3, CE5, CE6		
-El punt i les seues possibilitats expressives.		X	
-La línia i les seues possibilitats expressives: traç, grafisme i trames.		X	
-El pla i les seues possibilitats expressives: la taca.		X	
-Naturalesa, percepció, psicologia i usos culturals del color.		X	
-Monocromia, bicromia i tricromia. Aplicacions bàsiques del color en el dibuix		X	
-Les formes i la seua transformació: Elements i relacions.			X
-Textura visual i tàctil.			X
-Qualitats i relacions del color. El contrast de color.			X
-Dimensions del color. Aplicacions pràctiques.			X
-La perspectiva atmosfèrica. La profunditat a través del color.		X	X
-Color local, tonal i ambiental. Usos del color en el dibuix.			X
Bloc 3. la percepció visual	CE1, CE2, CE6		
-Nivells d'iconicitat de la imatge.		X	
-Fonaments de la percepció visual.		X	X
-Principis de la psicologia de la Gestalt.		X	X
-Il·lusions òptiques.		X	
-La retentiva i la memòria visual.			X
-El color associat a la línia. Art òptic i geomètric.		X	
-Espais positius i negatius de les formes.			X
Bloc 4. Composició i ordenació de l'espai	CE1, CE2, CE6		

-L'esbós o esborryany.	X	X
-Encaix i proporció.	X	X
-La composició com a mètode. L'equilibri compositiu. Direccions visuals. Aplicacions.	X	X
-Sistemes d'ordenació en la sintaxi visual. Aplicacions.	X	
-Enquadrament i dibuix del natural. Relació amb la fotografia.		X
Bloc 5. El volum: la llum, el clarobscur i la perspectiva CE1, CE2, CE4, CE5, CE6		
-La llum i el volum.	X	
-Tipus de llum i d'il·luminació.	X	
-Introducció al clarobscur.	X	
-Representació bàsica de l'espai en perspectiva.	X	
-Nocions bàsiques de la perspectiva artística.	X	
-Escala i claus tonals.		X
-L'ombrejat i la taca.		X
-El dibuix i la tridimensionalitat.		X
-L'esforç.		X
-La perspectiva. Aplicació de la perspectiva cònica al dibuix artístic.		X
-Paisatgisme: espais interiors, exteriors, urbans i naturals.		X
Bloc 6. Materials i tècniques d'expressió artística CE5		
-Terminologia i materials del dibuix.	X	X
-Tècniques gràficoplàstiques, seques i humides.	X	X
-Seguretat, toxicitat i compatibilitat dels materials i les tècniques gràficoplàstiques.	X	X
-Programes de pintura i dibuix digital.	X	
-Dibuix vectorial. Eines d'edició d'imatges per a l'expressió artística.	X	
-El cos humà com a suport i com a instrument d'expressió artística.		X
-Consum conscient i responsable dels materials de dibuix i expressió artística.	X	X
-Cura de l'entorn de treball i respecte al medi ambient.	X	X
Bloc 7. Projectes gràfics individuals i col·laboratius CE1, CE5, CE6		
-El dibuix com a mètode de treball.	X	X
-Fases dels projectes gràfics.	X	X
-La planificació del procés creatiu. El compromís i la constància en les fases del procés de treball.	X	X
-La distribució de tasques en els projectes gràfics: Criteris de selecció a partir de les habilitats requerides i les necessitats del projecte.	X	X
-Estratègies de selecció de tècniques, eines, mitjans i suports del dibuix adequats a diferents disciplines.	X	X
-Estratègies d'avaluació de les fases i resultats de projectes gràfics. L'error com a oportunitat de millora i aprenentatge.	X	X